

Podarí sa ukončiť diskrimináciu cirkevného a súkromného školstva na Slovensku?

20. októbra 2020 ✝ Spoločnosť ✝ Rozhovory

Asociácia pre život a rodinu, spoločne s 25 ďalšími organizáciami poslala otvorený list premiérovi SR Igorovi Matovičovi a ministrovi školstva SR Branislavovi Gröhlingovi, v ktorom oboch žiadajú, aby čo najskôr ukončili dlhoročnú finančnú diskrimináciu cirkevných a súkromných škôl na Slovensku. Predkladaná požiadavka je plne v súlade s Programovým vyhlásením vlády.

V súčasnej situácii môžu cirkevné a súkromné školy na Slovensku dostávať len 88% financií v porovnaní s verejnými školami v oblasti tzv. originálnych kompetencií (tzn. na materské školy, jazykové školy, ZUŠ, školské zariadenia ako školské jedálne, školské kluby detí či centrá voľného času), táto skutočnosť má diskriminačný charakter, pretože narušuje princíp rovnakého zaobchádzania a preto je potrebné tento stav čo najrýchlejšie zmeniť.

Spomenutá diskriminácia zasahuje nielen školy a učiteľov, ale aj žiakov a rodičov, ktorí platia dane rovnako ako rodičia žiakov verejných škôl. Nešťátne školy sú značne poškodzované nielen po finančnej, ale aj po materiálnej a personálnej stránke. Štát pritom nevie objektívne zdôvodniť dôvody diskriminácie cirkevných a súkromných škôl, kroky štátu tak možno vnímať ako neadekvátny zásah do rozvoja a kontinuálnej prosperity cirkevných a súkromných škôl.

Oslovili sme pána Tomáša Kováčika z Asociácie za život a rodinu, ktorý stojí za predkladanou výzvou a požiadali ho o bližšie informácie.

p. Tomáš Kováčik z Asociácie za život a rodinu

Pán Kováčik, mohli by ste pre našich čitateľov uviesť základné informácie o charaktere finančnej diskriminácie cirkevných škôl na Slovensku?

Diskriminačná situácia s nerovnakým financovaním cirkevných (aj súkromných) škôl a školských zariadení je tu už viac ako 10 rokov. Zmena zákona spôsobila, že je na rozhodnutí samospráv, koľko peňazí dajú v kapitole tzv. originálnych kompetencií (t.j. na materské školy, jazykové školy, ZUŠ, školské zariadenia ako školské jedálne, školské kluby detí či centrá voľného času), neštátnym školám, pohybovať sa podľa zákona môžu od výnimočných 100% po 88%. To spôsobuje nedostatok financií, ktoré musia tieto školy zháňať z iných zdrojov namiesto toho, aby sa ich vedenie a učitelia mohli v pohodlí sústrediť na rozvoj školy. Hoci teda rodičia detí cirkevných škôl platia dane rovnako ako rodičia detí v štátnych školách, niektorí učitelia si po večeroch privyrábajú vo fastfoode. Preto v iniciatíve 26 organizácií žiadame od premiéra aj ministra školstva ukončenie tejto diskriminácie a o navrátenie financovania škôl pod ministerstvo.

Asociácia za život a rodinu vníma rodinu, založenú trvalým a harmonickým manželstvom muža a ženy, za najlepší priestor pre prijatie a výchovu detí. Existujú výskumy, ktoré by poskytovali informácie o tom, aké sú výsledky detí z takýchto rodín v školách či už v edukačnom procese, alebo v súvislosti s psychopatologickými javmi (drogy, sex, šikana...)?

Deti z prirodzených harmonických rodín majú štatisticky lepšie výsledky v školách a menšiu pravdepodobnosť prepadania do negatívnych prejavov ako konzumácia drog, alkoholu, gambling, neviazaný sexuálny život atď. Je to aj logické, nakoľko úplná rodina, ktorá dobre funguje, dáva deťom pocit bezpečia a pohodu, ukazuje im mužský aj ženský vzor, ich spolužitie, pomáhajú si, dopĺňajú sa i riešenie konfliktov. Žiaľ, je smutnou realitou, že mnohé mamy sa z rôznych dôvodov stanú samoživiteľkami a majú tak oveľa zložitejšiu situáciu ako má matka žijúca v trvalom harmonickom manželskom zväzku, a to nielen po finančnej stránke. Manželstvo teda chráni ženu-matku a jej deti, aj napr. pred chudobou, je záväzkom, ktorý hoci sa dnes ľudia neradi k niečomu viažu, je prospešný pre všetkých zainteresovaných. Deti vyrastajúce v zdravom prostredí úplnej rodiny nemusia riešiť problémy ako neprítomnosť otca, jeho lásky a výchovy, nedostatok prítomnosti mamy, ktorá musí ako samoživiteľka veľa pracovať, nedostatok financií atď.

Aký je Váš postoj k domácim školám a vzdelávaniu? Spolupracujete s rodičmi, alebo organizáciami, ktoré dávajú prednosť výuke a výchove detí doma? Poskytuje sa takýmto rodičom pri výchove detí aj odborná pomoc, môžu sa rodičia na pedagógov cirkevných škôl obrátiť s pedagogickými problémami?

Poznám nejakých rodičov, ktorí vzdelávajú svoje deti doma, avšak nie som v tejto téme vyhranený – čo jedným vyhovuje, iným nemusí. Moje dve deti chodia do škôlky a do školy a som veľmi vďačný Bohu za to, že sa nám pre nich v Bratislave podarilo dostať miesta v cirkevných školách. Trápi ma, že cirkevných škôl je na Slovensku veľmi málo (z celkového počtu cca 3000 škôlok sú len necelé 3% cirkevné, pri cca 2100 základných školách je cirkevných len cca 5.6%) a povzbudzujem k zakladaniu týchto inštitúcií, pretože ich vnímam aj ako formačné a evanjelizačné projekty. Rád by som v blízkej dobe v Bratislave, ktorá ma zásadný nedostatok škôlok, škôlku s katolíckou výchovou založil a hľadám k tomu partnerov.

Aký je postoj katolíckej Cirkvi k diskriminácii cirkevných škôl, v akej miere participuje katolícka Cirkev na financovaní cirkevných škôl?

Pokiaľ viem, počas tohto dlhoročného obdobia diskriminácie cirkevných škôl sa Cirkev v tejto veci angažovala, avšak doteraz zjavne nebola úspešná, zlý zákon naďalej platí. Navyše, niektoré samosprávy si neplnia ani len povinnosť 88%-ného financovania cirkevných škôl, každý rok sa vedú spory už aj o tieto

peniaze. Nakoľko má súčasná vláda zrovnoprávnenie financovania škôl bez ohľadu na zriaďovateľa vo svojom programe, verím, že sa táto finančná diskriminácia konečne skončí a cirkevným školám sa bude ľahšie dýchať – budú môcť lepšie finančne ohodnocovať svojich obetavých učiteľov a vynakladať získané prostriedky na svoj rozvoj, pastoračiu a evanjelizáciu. Mnohé cirkevné školy si veľmi dobre plnia svoje poslanie, sú na špičke rebríčkov medzi školami a nemali by fungovať v krízovom režime a už vôbec nie, ako by to mal byť ich štandardný režim. Treba urobiť systémové zmeny, podčiarkujem systémové zmeny, tak, aby školy nemuseli s prosíkom naťahovať ruku k Cirkvi o dofinancovanie, aby ich učitelia a rozvoj netrpeľi nonstop nedostatkom financií, ale aby sami boli generátormi rozbiehajúcimi ďalšie a ďalšie formačné, pastoračné a evanjelizačné projekty. Je absolútne neprijateľné, aby nám šikovní a obetaví učitelia boli nútení odchádzať do biznisu či nebodaj do supermarketov (pri všetkej úcte k pracovníkom supermarketov) preto, že nevedia kvôli malému platu v škole uživiť svoju rodinu. To je systémové zlyhanie, za odstránenie ktorého sa všetci musíme silno postaviť, pretože nám záleží na našich deťoch. To, že človek robí pre Božie kráľovstvo v cirkevnej škole či v inej inštitúcii, nemá znamenať, že má on a jeho rodina trieť biedu.

Ako vidíte budúcnosť cirkevného školstva na Slovensku a v Európe?

Jedni povedia, že sa máme pripravovať na život v úzadí, pomaly v katakombách, iní povedia, že problémy s praktizovaním svojej viery ani nepociťujú. Asi to bude aj o autenticite a angažovanosti. Pán Ježiš hovoril, že tak ako jemu urobili, aj nám budú robiť, ak budeme autenticky žiť. Ja dúfam, že školstvo bude pre veriacich ľudí – laikov, kňazov i otcov biskupov – dôležité a budú pre jeho rozvoj robiť maximum. Veď na čom viac nám tu na zemi záleží, ako na ďalších generáciách, na našich deťoch a na tom, aby mali vieru a z nej vyplývajúce hodnoty, dobrý život, aby milovali Boha a blížnych angažovanou a aktívnou láskou? Jeden múdry a skúsený človek mi povedal, že keď v deväťdesiatych rokoch rozbiehali cirkevné školstvo na Slovensku, previtalo tam, kde sa ľudia za to modlili, horšie to bolo tam, kde chceli len vlastnými silami či peniazmi uspieť. Ak nám na školách bude záležať, budeme musieť pre ne aj niečo aktívne robiť.

Ďakujem za rozhovor.

Zhováral sa Branislav Krasnovský

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/podari-sa-ukoncit-diskriminaciu-cirkevneho-a-sukromneho-skolstva-na-slovensku/>